

A kereskedelem adóterhei és az adótörvény reformja.

Előadó: **Endre Károly**, a Kereskedők Országos Szövetségének főtitkára.

1. Kizárólag a kincstár általi adóztatás elvén alapuló régi adórendszerünk hibái:

a) a kincstár egyoldalú diktatórikus hatalma következtében egyrészt az adómorál és adófizetési készség leromlása;

másrészt kiméletes s az adóalanyokat védő kivetési principiumok teljes figyelmen kívül hagyása;

következésképpen alkalom zsarolásra a tisztviselő részéről, korrupció, bosszú lehetősége;

de alkalom az adózó visszaélésére és adó eltitkolására is a megvehető közegek segítségével.

b) Az egész éven tartó procedura szakadatlanul igénybe veszi az adózó és tisztviselő drága idejét.

c) A kereskedelmi és adómérleg közötti kiküszöbölhetetlen antagonizmus. Példák. Ebből származó bajok.

d) A rendkívüli birságok terhe alatt kötelező adóvallokalmások teljesen illuzórius szerepe.

e) A jelenlegi kivetési rendszer rendkívül költséges apparátusa.

2. Utalás más európai államok adótörvényeire.

3. Az önadóztatás elvének és az egyes országrészek, megyék, városok között aránylagosan kontingentált teherviselés elvének alkalmazása.

A megvalósítás tervezete:

A) Az adóviselés kontingentálása mindenekelőtt a foglalkozási ágak között a hivatalos érdektestületi szervekből és a kormány delegátusaiból álló bizottság évenkénti megállapítása szerint.

B) Az egyes foglalkozási ágakra eső kontingens megyék, városok közötti felosztása az illető megyék, városok érdekeltjeinek képviseltetése mellett pontos és a legutóbbi statisztikai adatok alapján, ezek:

földtulajdonnál: terméseredmények, értékesítési lehetőségek;

háztulajdonnál: jövedelmezőségi statisztika;

kereskedelmi és ipari jövedelemnél: a vasuti teheráru-forgalom, a postai forgalom, a gyári termelés, bankok eredményei és forgalmi adatai;

a bérfizetések utáni adó a tényleges jövedelem után fizetendő, a munkaadó vallomása alapján, tehát a statisztikai arány pontosan megállapítható;

a mozgó tőke adója ugyancsak pontos adatok szerint kontingentálandó;

a szabad foglalkozásúak száma és átlagos keresete szerint állapítandó meg, ezek regionális megyei és városközi kontingense.

C) A városok (megyék) számára kontingentált összegek erejéig maguk az érdektestületek (kamarák) a helyi viszonyokkal feltétlenül ismerős és az érdekeltekből összeállított bizottságok útján röjják ki az adókat. A kincstár teendője csupán adminisztratív.

Előnyök: a kincstár surlódás nélkül, feltétlenül megkapja a költségvetésében kontemplált összeget.

A hatalmas adminisztrációs költségek teljesen megta-
karíthatnak.

Kincstár és adózó közötti ellenségeskedés megszűnik.

Feltétlen szakszerű és jóhiszemű elosztás következik be.

A kontingentálás által az adózók állapotának, számának fluktuációja szerint egyes vidékek teherviselése elasztikusan csökkenthető, növelhető.

D) A francia adóreform mintájára és Manoilescu tervének felhasználásával: 300.000 lei adóalapig az adózók 15 kategóriába volnának osztandók. A kategória alsó limitje volna az adóalap. 300.000 leien felüli jövedelmeknél kötelező volna a mérleg készítése. Az adatok számításba vételével történe az adókivetés, azonban a bizottság indokolt esetben itt is szakismerete szerint dönthet.

E) Az adózási év végén, azonban okvetlenül még a következő adóztatás megkezdése előtt a kormány által nyilvánosságra hozandók az egyes megyék, városok adózási statisztikái, továbbá forgalmi statisztikái, hogy az adómegoszlás helyes arányai manifesztáltassanak.

F) Az adóalapok három évre állapítandók meg. Változások bejelentendők, megállapítás után figyelembe veendőek. Ha a foglalkozási kontingens az évi bizottság által változást szenved, vagy a megye (város) közötti kontingens módosítatik, megfelelő százalék arányban emelkednek, illetve csökkennek az egyesek adói.

Mindezek alapján határozati javaslatom a következőket tartalmazná:

Foglaljon állást a kongresszus:

a) az adóviselésnek az egyes országrészek, megyék, városok közötti arányos megoszlása elve mellett, kontingentálás útján;

b) az önadóztatás elve mellett.

Határozza el a kongresszus, hogy e két vezérelv megvalósítása érdekében az előadott konkrét javaslatokat – esetleges bizottsági beható tárgyalások után – felterjeszti a kormány elé s egyidejűleg szétosztatja az összes képviselők és szenátorok között, valamint megküldi az adótörvény reformjának kidolgozásával megbízott hivatalos szakbizottságok tagjainak.

A javaslatok egyhangulag elfogadtatnak.